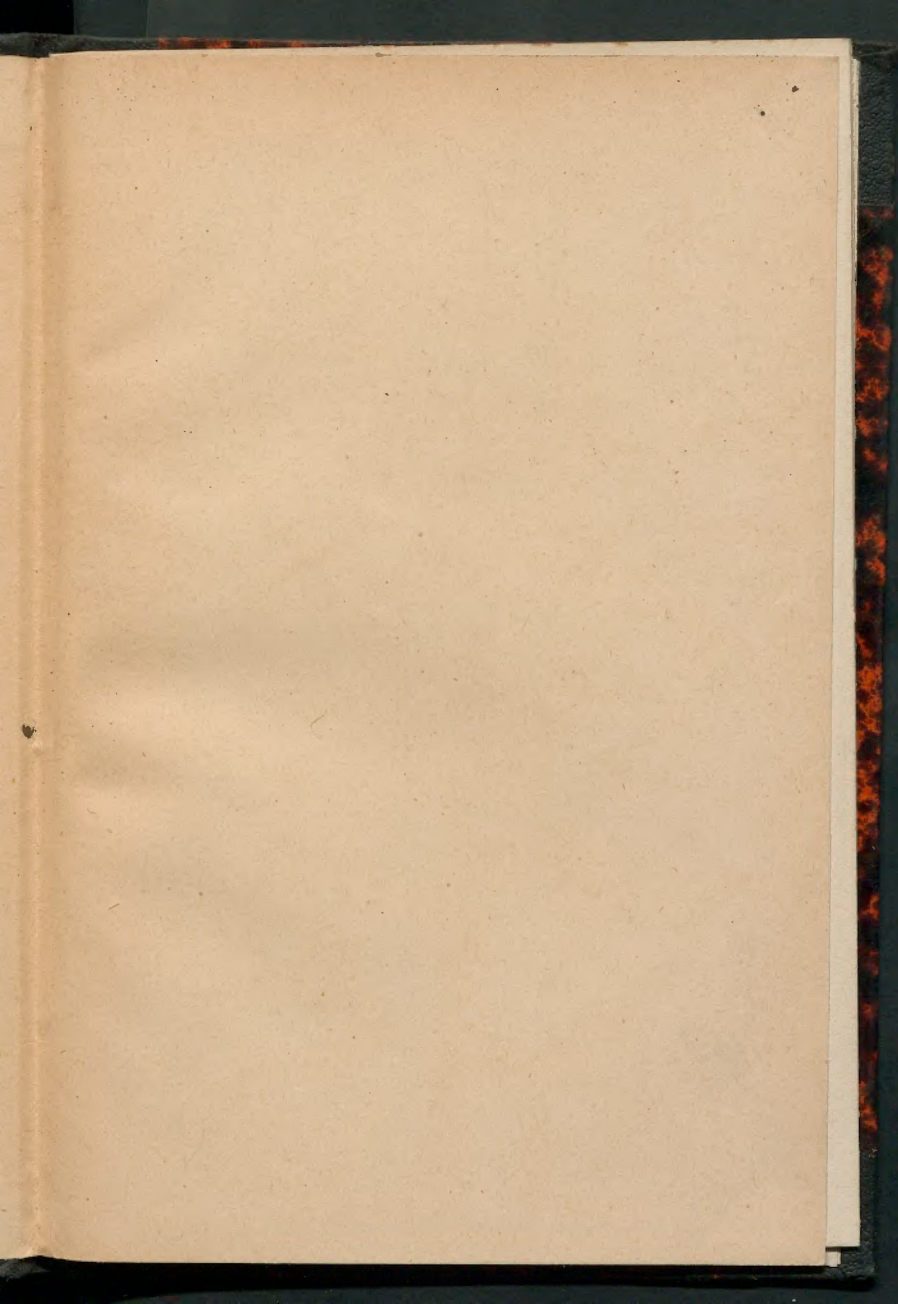
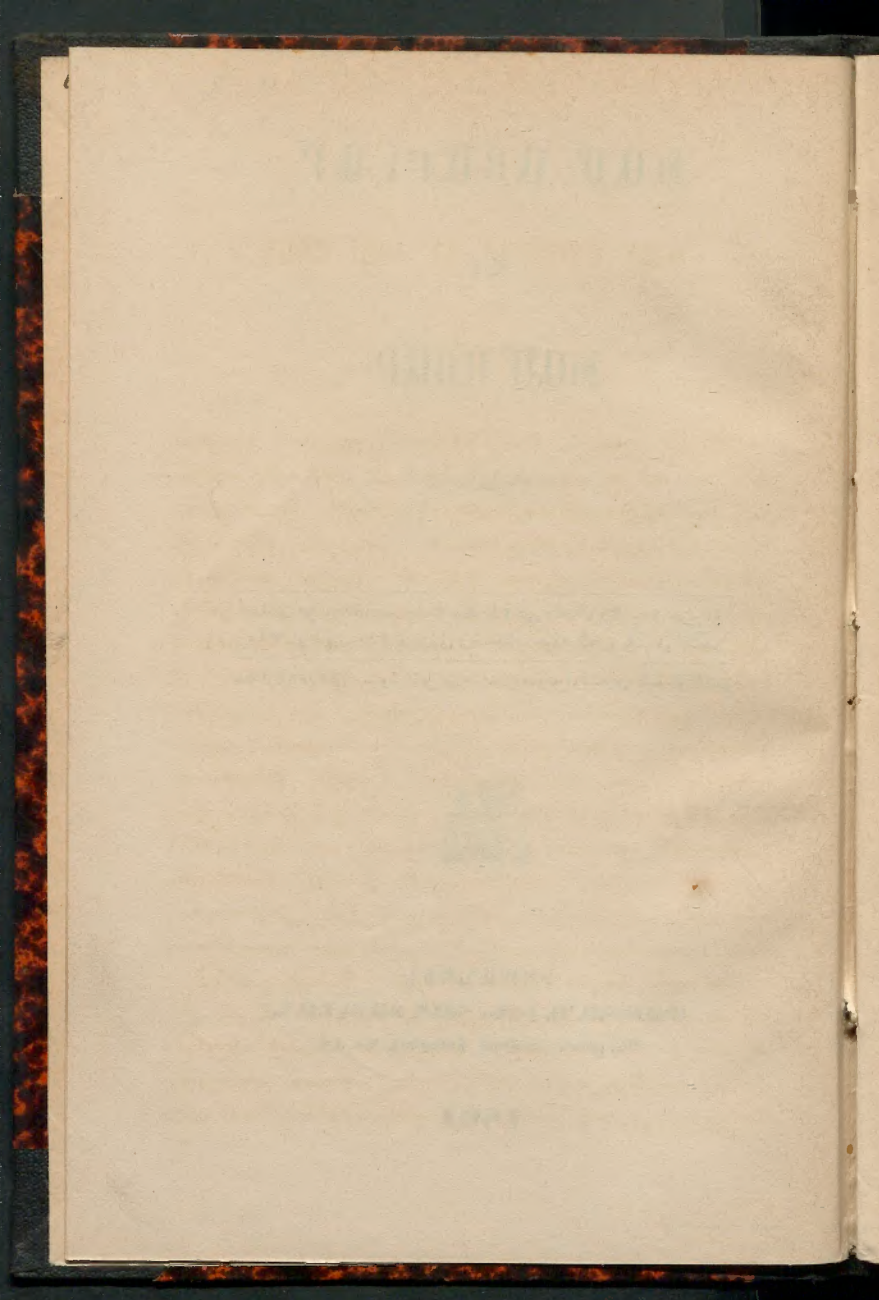

542

W. 542.

ԽԱՍ 'ԱՅԱՐԼԱՐ ՎԷ ԽԱՍ 'ԱՅԱՐ

ՊՕՂՈՍ ՐԵՍՈՒՆ, Թա''իֆէլէր հազգընտա եազտը-
ղընտա, տէմիշ տիր քի, « Չիւնքի շէրի'աթը օլմա-
յան Թա''իֆէլէր Թապի'աթլէ շէրի'աթ մուծիպինճէ
'ամէլ էթտիքլէրի Թագտիրտէ, անլէրին շէրի'աթը
օլմամալլէ քէնտիլէրինէ շէրի'աթ օլարադ, զամիրլէ-
րինին շէհատէթիյլէ վէ էֆքեարլարընըն կեան Թա'-
զիր, կեան Ի'թիզարըյա շէրի'աթըն էսէրինի քէնտի
գալպլէրինտէ մուհարրէր կէօսթէրիլէր » (Րօմ. 2.
15)։ Պիլիմ չախսի Թէճրիպլէրիմիզ' պու քէլամըն
Թապի'աթը ինսանիյէյէ նէ գատար մուլաֆրդ օլտը-
ղընը պիլդէ տէրհալ պիլտիրիր։ Լաքին Թապ'իր է-
տէն էֆքեարա վէ Ի'թիզար էյլէյէն էֆքեարա մա-
լիքիյէթին նէ տէմէք օլտըղընը հէր քէս ճիւմլէթէն
պիլտիյի հալտէ, զամիրլէրինին Թա'զիր էտէճէյի,
եախօտ զամիրլէրինին Ի'թիզար էյլէյէճէյի խուսու-
սաթ հազգընտա միւլթէլիֆ քիմսէլէր արատընտա
'ազիմ պիր ֆարգ մէվճուտ տըր։ Պա'զը զամիրլէր
նէ՝ գատար չօգ էլասթիլիյէթիլ տիրլէր։ Անլէր Ի'-
թիզար էտէն գուվվէթէ նէ՝ գատար մալիք տիրլէր։
Սա''իր զամիրլէր իսէ նէ՝ գատար հէսսաս տըրլար։
Պա'զըլար քէնտի զամիրլէրի Թարաֆընտան նէ՝ գա-

տար աղբը մա'զուր թուժուլըլար . պա'զըլար քէն-
տի զամիրլէրի թարաֆընտան նէ՝ գատար թա'ղիր
վէ իթհամ օլունըլար . վէ պու թա'ղիր վէ իթհամ-
լար չօգ տէֆ'ա նէ՝ գատար չէտիտ օլուրլար — էօյ-
լէ շէյլէր իչիւն քի պունլար պաշգալարճա նատի-
րէն շայան ը միւլահազա եախօտ շայան ը թէզքեար
կէօրիւնիւրլէր :

Պու ֆարզըն սէպէպի՝ զամիրին քէնտի գարա-
րընտա նէ 'այարլէ գըլալուզլանմասընտա արանմա-
լը տըր : Պա'զըլար հագգըլ վէ հագգսըզ , եալան վէ
եանլըշ , տօղրու վէ էյրի իչիւն փէք եիւքսէք պիր
'այարա , վէ պաշգալար փէք ալչազ պիր 'այարա
մալիք տիրլէր , հալ պու քի նիչէլէր տախի վար տըր
քի օրթա 'այարլը պիր նէվ՝ զամիրէ մալիք օլմալա-
րընտան տօլայը մէմնուն տըրլար :

Իմտի 'այարլարըն պիրի պիրիւտէն պու գատար
ֆարզըլ ֆարզըլ օլմասը քէյֆիյէթի նէտէ՞ն նէշ՝էթ
էտէյօր : Լազըմ տըր քի ինսանըն անճազ պիր թէք
տօղրու 'այարը օլսուն : Պիր թէք 'այարտան զիյատէ
'այարլարա մալիք օլմաղըլգտան փէք պէօյիւք եան-
լըջըլգլար թէվէլլիւտ էտէր : Ֆարզ էտէլիմ քի ,
Լօնտրատա պա'զ ը սարրաֆլար եախօտ թաճիրլէր
պիր Խնկիլզ լիրասընըն գըյմէթինի եիրմի չիլին եէ-
րինտէ օն չիլին հիսապ էթսէլէր : Անլէր արալա-
րընտա սէրպէսթ սուրէթտէ ագչէ թէտալիւլ էթ-
մէյէճէք տիր : Ֆարզ էտինիզ քի հէր քէս մալիք օլ-
տըղը լիրալարա թամմ իսթէտիյի գըյմէթի վէր-
մէյէ մէ՞զուն օլսա իտի . օ գէման հէր ախզ ու
ի'թա տուրաճազ իտի : Կիւն կիպի աչիքեար տըր
քի , հէր քէս հագգընտա 'ատալէթին հիւքմ ու ճէ-

րէյանը իշխւն պիր 'այարըմըզ օլմալը տըր : Ումուրը մա'նէվիյէճէ տախի հալ պէօյլէ օլմալը տըր : Վազիֆէ վէ վաճիպէնին թա'յինի իշխւն մու'այեհէն օյարագ պիր 'այար պուլունմալը տըր . վէ միւսթէլիֆ 'այարլար իթթիխագ էթմէմէլի իզ :

Էօյլէ իսէ , տօղրու 'այարա մալիք օլմապըղըն զայէթ էհէմմիյէթի հա"իզ պիր մատտէ օլտըղը շիւպհէտէն վարէսթէ տիր : Պիր ատէմ թարթըտա էքսիք պիր շէյ սաթմագլէ իրթիքիապ էթտիլի խըրսըզըգտան տօլայը 'ալէյհնտէ իզամէ ի տա'վա օլունսա , հուզուրը մահքէմէտէ , « Պէնիմ քէնտիմէ մախսուս պիր թէրաղիմ պուլունտըղընտան , պուլթէրաղիյէ կէօրէ անըն ալտըղը շէյին թարթըսը թէմամ տըր , » տէմէսիյլէ պէրա"էթ գազսնամագ : Անըն իշխւն սէմա մէհքէմէսինտէ տախի թէպրիյէ ի գիմմէթ մէ"մուլ օլամագ : « Հիլէլի թէրաղի Րապպըն 'ինտինտէ մէքրուհ տըր , » նասըլ քի հէր հիւքիւմէթ հէզտինտէ տախի պու գապիլ թէրագի գուլլանանլորըն տուչարը միւճագաթ օլմալարը շիւպհէսիզ տիր : Պիր տիւքքեանճընըն գուլլանտըղը տիրհէմլէրին հիւքիւմէթ թարաֆընտան մու'այեհէն օլունարագ թաուտիզ օլունմըշ 'այարը տիրհէմլէրտէն օլմասը շարթ տըր . պէօյլէճէ տախի , հէր սահիպ ի 'ագլ ու պասիրէթ օլան քիմսէնին սալիք օլտըղը մէսլէքին՝ սէմա մէհքէմէսինտէ մագպուլ վէ միւլթէզէմ պիր մէսլէք օլուպ օլմատըղընը թէֆթիշ էյլէմէք լաղըմէտէն տիր : Իմտի արամըգտա ճարի օլան պա'ղը իսմ 'այարլարը նազարը թէտգիգտէն կէչիրէլիմ . պագալըմ քի պունլար հէ տէրէճէ գապուլէ շայան շէյլէր տիրլէր :

Ղայէթ 'ուժուժի պիր 'այար' 'ատէթտիր : Մահ-
զա 'ատէթէ պաղլը օլան մէս"էլէլէրին հալլի խու-
սուսընտա 'ատէթին նէ գատար գուժլէթլի օլ-
տըղընը հէր քէս պիլիր : 'Ատէթէ պաղլը օլան
չէյ ֆիհազըգա նատիրէն կէօրիւլիւր քի մահ-
զա 'ատէթէ պաղլը օլմուչ օլսուն . պունտա 'ա-
լէլ 'ուժուժ մա'նէվի պիր 'ունսուր մէվճուտ տըր :
Լաթին լիսանընտա ախլէ վէ ապապ ու հիւնի
ախլէ իչիւն 'այն ի քէլիմէ գուլլանըլըր , վէ էսքի
ինլիլիզ քիթապլարընտա ապապ քէլիմէսինին ինկ-
լիզճէսի օլան հիւնը քէլիմէսի չօգ տէֆ'ա ախլէ ի-
չիւն իսթի'մալ օլունմըչ տըր : Պէօյէճէ վագիֆէ
մէս"էլէլէրինտէ տախի պիր 'այար թա'յին էթմէք
խուսուսընտա 'ատէթին մալիք օլտըղը նուֆուզ ու
թէ"սիրին նէ տէրէճէ գուժլէթլի օլտըղը աշիքիար
տըր : Պունուն իսպաթը իչիւն լաղըմ կէլէն էն հա-
զըն տէլիլէրտէն պիրի կիրակի կիւնիւնիւն մուհա-
ֆազաաը մատտէսինտէ պուլունուր : Պիր ատէմ իս-
քօչիատա կիրակի կիւնիւնիւն մուհաֆազասընա փէք
զիյատտէ մէյյալ պուլունուր իքէն , 'այնի ատէմ ին-
կիլթէրրատա պիր միւտտէթ իգամէթ էթմէսիլէ
անըն էֆքիարը թէպէտտիւլ էտէր , վէ պու ատէմ
'ատէթտէն տահա 'ալի պիր 'այարա մալիք օլմայըն-
ճա , Ալմանիատա իգամէթ էթմէքլէ էֆքիարը տահա
զիյատտէ կէվչէքլիք քէսպ էտէճէք տիր : «Րօմատա
պուլունտըղընըզ սըրատա Րօմալըլար կիպի հա-
րաքէթ էտինիզ , » տարպը մէսէլի' հալընըզ
հիւսն ի աթվարա միւթէալլիզ օլան շէյլէրէ միւն-
հասըր գալսա , մագպուլ օլա պիլիր . լաթին ախլա-
զի մէս"էլէլէրէ կէլինճէ , թէնլիքէ աշիքիար տըր :

'Ատէթ տօղրու վէ եանլը , հագգ վէ նահագգ իջիւն մէհէք թաշը առա օլամազ : Միւթէմէտտին մէմ-լէքէթլէրտէ ճէրէյան էտէն 'ատէթլէր էյի տիր : Գա'իտէ ի 'ուսուսիյէ օլարագ , 'ատէթ ըէզալէթլէրի թագպիհ վէ Փազիլէթլէրի թագտիր էտէր . ինսա-նիյէթսիզլիյի թագպիհ վէ ինսանիյէթփէրվէրլիյի թագտիր էյլէրլէր . իշթէ պուհա պինա'էն ատէթլէրի քէնտինէ ըհպէր իթթիխագ էտէն ատէմ' 'ինտ էն նաա անճագ քէնտի խօտպինանէ էֆքեար ու ա'մա-լընա կէօրէ սիւլիւք էտէն պիր քիմէտէն փէք զիյատէ մագպուլ տըր տէմէք տիր :

Լաքին 'ատէթին տա''իմա պիր սիյագտա ճէրէ-յան էթմէսինէ էմին օլունամազ : Վէ ֆիլվագը' տա 'ատէթին հէր հալտէ էմնիյէթլի պիր 'այար իթթի-խագ օլունամայաճաղը աշիքայր տըր . զիրա , էվվէլ էմիրտէ , 'ատէթ ճէմա'աթըն ախագը 'ուսուսիյէ-սինին անճագ թէրճիմանը հիւքմինտէ տիր , վէ տիւն-եատա հէր ճէմա'աթտա էյիլիք իլէ պէրապէր պա'զը ֆէնալըգ դարըշմըշ տըր քի , տիւնհատա հիւքմ է-տէն ահվալ ու էֆքեար' 'այար իթթիխագ օլունամազա շայան կէօրիւմէզ . պու էֆքեար ու ահվալ' ատէ-մին թապի'աթը ախագիյէսինտէքի էմէլ ու արզու-լարընը իգնա' էտէմէտիյի հալտէ , նէ'րէտէ գալտը քի « էպէտիյէթտէ սաքին վէ իսմի Գուտտուս օլան » Զաթըն էվամիր վէ մէթալիպինի եէրինէ կէօթիւրէ պիլէճէք տիր :

Պունտան մա'տա , ա'տէթ , էքսէրիյէթին թէր-ճիմանը օլմագ չէօյլէ տուրտուն , անճագ ինսանըն 'էօմրիւնիւն պիր գըսմընա , — օ տախի դայէթ է-հէմիյէթսիգ պիր գըսմը — եա'նի անլէրին խարիճի

հալ ու քեարընա միւթէա՛յլիզ օլմուշ օլուր : Ախ-
լազըն միւթէվազզըֆ իլէյհի օլան հայաթ ը պաթը-
նիյէ իլէ պունըն հիշ պիր կէօնէ 'ալապառը եօզ
տըր : Նիշէ ատէմլէրին խարիճի հալ ու հարէքէթ-
լէրի պիր միւստտէթ գատար լէվմ ու թա՛յիպ օլու-
նաճազ էվսաֆտան խալի պիր սուրէթտէ կէօրիւն-
միւշ իսէ տէ , անլէրին գալպի շէրր ու Ֆէսաուլէ
մէմլու պուլունմըշ օլուր . մուղայիրի օլարագ , նիշէ
ատէմլէրին տախի էֆա՛լ ու հարաքրաթը ղարիպ 'ա-
տէթ ու էրքեանա ղայր ի մուվաֆըզ , վէ պինա՛էն
'ալէյհի հաս պէյնինտէ ֆէվզ էլ 'ատէ շէօհրէթ ու
ի՛թիպարա մալիք օլմատըղլարը հալտէ , էօյլէ պիր
գալպլէրի օլա պիլիր քի 'ալէմին սալիհլէրի արա-
սընտա պիր մէվզը՝ իհրագ էթմէյէ քէնտիլէրինի շա-
յէթտէ գըլար : Փէք աշիքեար տըր քի 'ատէթ խա-
թատան սալիմ պիր լէհպէր օլմատըղը կիպի , վա-
զիֆէ խուսուսընտա տախի 'այար իթթիխազ օլուն-
մաղա փէք լայրզ օլամազ :

Տիկէր պիր այար տախի , քի նիշէ քիմսէլէրճէ
փէք գանա՛աթպախշ կէօրիւնիւր , ատէմլէրին քէն-
տի 'ԻՁՁէթ Ը ՆէՖՍԼէՏի տիր , վէ պուրատա թէք-
րար ինքեար օլունամազ քի 'իզզէթ ը Նէֆս վէ հայ-
սիյէթ ը զաթիյէ տուլղուսը ախլազ խուսուսընտա
խալլի էհէմմիյէթի հա՛իզ տիրլէր : Կիւնահքեարըն
մէզէլլէթէ տօղրու օլան հարաքէթինտէ քէնտի 'իզ-
զէթ ը Նէֆսինի վէ հայսիյէթ ի զաթիյէսինի ղա՛իպ
էթմէսինտէն զիյատէ աճընաճազ հիշ պիր շէյ եօզ
տըր . լաքին աշիքեար տըր քի հայսիյէթ ի զաթիյէ
վէ 'իզզէթ ը Նէֆս ապա պիր 'այար իթթիխազ օլու-

նամազ : Իմտի չիւպհէ ևսգ տըր քի պէօյլէ պիր 'ա-
յար տա միւքէմմէլ պիր 'այար օլամազ , Հէր քէսնէ
զատար ի'թիպարա մալիք իսէ , հէր շէյլ տէ օլ ի'թի-
պարա միւթէվազզըֆ տըր , վէ չօգ տէֆ'ա անլէր քի
պու «ի'թիպար» լազըրտըսընը փէք չօգ էտէրլէր , պիւ
Փի'իլ օ նիսպէթտէ տէ ազ ի'թիպարա մալիք տիրլէր :
Պա'զէն էօյլէ կէօրիւնիւր քի ի'թիպար իչիւն օլան
տուլղուլարը չօգ օլուր տա , ասըլ ի'թիպար տէնիլէն
շէյտէն քէնտիլէրինտէ պիր էսէր պիլէ մէվճուտ օլ-
մուշ օլմազ : Պու միւնասէպէթլէ Բէսուլ փէք հա-
քիմանէ օլարազ տէյօր քի , «Անլէր քէնտիլէրինի
քէնտիլէրիլէ էօլչիւպ , քէնտիլէրինի քէնտիլէրինէ
զըյաս էթմէլէրիլէ ֆէհմ էթմէվլէր» 2 Գօր . 10.
12 : Զիրա քէնտի ի'թիպարընը քէնտի հայսիլէթ ու
ի'թիպար տուլղուսըյա էօլչմէք , պալատէ թա'րիֆ
էթտիյիմիզ իւզրէ , պիր ատէմին քէնտի քէնտինէ
պիր տիրլիւ թէրապիլէ մալիք օլմազլըզ իտտիա'սըն-
տա պուլունմասընա պէնզէր պիր շէյ օլմուշ օլուր :

Պինա''էն 'ալէյն 'ատէթ րէհպէր իթթիլիսա-
զընա զայր ի քեաֆի վէ ի'թիմատա զայր ի շա-
յան օլտըղը ճիհէթլէ , պիր թարաֆա գօյարազ ,
— պու խուսուստա էրպապընտան , եանի մէս'է-
լէյի խասսէթէն թէտգիգ ու միւթալա'ա էթմիշ օ-
լան 'իլմը ախլազ հիւքէմասընտան թէնվիրը էզ-
հանը մուճիպ պա'զը կէօնէ մա'լիւմաթ ախզ օլու-
նա'մազ մը , Փէք կիւզէլ , ախլագտան պահա էտէն
միւ''էլլիֆիլէրէ միւրաճա'աթ օլունտըգտա , անլէր
ինսանլարը պու խուսուստա էփէյիճէ իզնա' էտէ
պիլիլլէր . լաքին պուրաճըգտա իքի գըսաճըգ սիւ''ալ
վարիտը խաթըր օլուր . (1) Անլէրին էսէրլէրինի քիմ

օգույօր : (2) Անլէրին էսէրլէրինէ քի՞մ ըաղպէթ է-
տիյօր :

Անլէրին էսէրլէրինի քի՞մ օգույօր : Անճազ մէք-
թէպ շահիրալէրի օգույօրլար . վէ ծնլար տա օգու-
յօրլար իսէ , անճազ թահսիլ ը մա՛վլումաթ էթմէք
սէվտասըլա , տէյի՛լ քի օգուտըղլարընը մէվզը՝ ի
իճրայա գօմադ իչիւն օգույօրլար : Հիչ պիր քիմսէ
իչիւն իչիթմի՞ն՝ մի սինիզ քի քէնտի ախլազընը իս-
լահ էթմէք , տահա էյի պիր ատէմ օլմադ մագսէ-
տիյլէ ախլազ քիթապլարը օգույօր : Մէպատի ախ-
լազը միւնտէրիճ օլան պու չիպի քիթապլար պա՛-
զէն պա՛զը քիմսէլէրին պիր ազ թէնվիր ը էֆքեար
էթմէսինէ պա՛խ օլուրլար իսէ տէ , հիչ պիր քիմ-
սէ իչիթմի՞ն՝ մի տիր քի պիր ատէմ անլէրի քէնտի
այազլաշընա զիյա վէ քէնտի ատըմլարընա չըրազ
մագամընտա գապուլ էթմիլ օլսուն : Էվվէթ , պուն-
լարը օգույան փէք ազ քիմսէլէր տիր . վէ հիչ պիր
քիմսէ անլէրէ ըու ի ըաղպէթ կէօսլթէրմէյօր : 'Ա-
տէթլէրտէ պա՛զը կէօնէ գուվվէթ վէ թէ՛սիր մէվ-
ճուտ տըր . զիրա 'ումոււմըն կէօզիւ պիր ատէմ
իւզէրինտէ օլա պիլիր , վէ էկէր օ՝ պիր Ֆէնա-
լըզ հափար իսէ , անը թէէ՛տիպ էթմէք իչիւն
գուվվէթ վար տըր . լաքին հիքմէթ ը ախլազիյէ-
նին կէօզիւ հօգ տըր քի պիր ատէմէ նէզարէթ
էթսին , վէ հիչ պիր գուվվէթի տէ հօգ տըր քի օ-
նըն իչինէ միւտախէլէ էյլէսին : Վէ պիր տէ հաթ-
թա հիքմէթ ը ախլազիյէ էրպապընըն պիլէ ինսան
իչիւն պիր վազիթէ վէ ֆէրիզէ 'այարը կէօսլթէր-
մէյէ նէ՞ գատար հազը վար տըր : Անլէր պիր ախ-
լազ գանուընը թանզիմ էթսէլէր , ինսանլար անլէ-

րին գանուկարընտա մագպուլիյէթ տամղասընը
կէօրմէյօրլար :

Իմտի պու 'այարլարըն քիֆայէթսիզլիյի պիզի
չու հօլտա սիւ'ալլար իրատընա սէվզ էտէյօր . հիչ
պիր 'այար հօ֊գ մը տըր քի 'ալէմ պուճա քէմալ ը
իթմիննան ը գալպ իլէ իսթինատ էտէ պիլսին . հիչ
պիր 'այար հօ֊գ մը տըր քի պէնի պէչէրին խաթա
վէ գուսուրլարըլա լէքէտար օլմուչ օլմասըն տա ,
թա գալպըն էն տէրին հիւճրէլէրինէ գատար 'աք-
սէնտազ ը թէ'սիր օլարագ , միւ'էսսիր պիր լիսան
իլէ իրատ ը քէլամ էլլէսին : Պու սիւ'ալլարա Ալլա-
հըն ֆէլամը ճէվապ վէրիյօր : Օգույօր ըզ քի , « Ա-
տալէթին էպէտի 'ատալէթ , վէ շէրի'աթըն հագի-
գաթ տըր » (Մէզմ. 119. 142) : Եինէ օգույօրըզ քի
րուզ ը ճէղատա Բրիստոսըն իրատ էտէճէյի քէլամ-
լար պիզի հիւքմ էտէճէքլէր տիր (Եուհ. 12. 48) : Վէ
եինէ օգուրըզ քի , « Ալլահըն քէլամը հայյ վէ միւէ'ս-
սիր տիր , վէ հէր իքի աղըզը գըրճտան քէսքին
տիր , վէ ճան իլէ րուհ վէ օյնագլար իլէ իլիյին
թադսիմինէ գատար հաֆըզ տըր , վէ գալպըն էֆ-
քիար ու նիյէթլէրինի թէմնիզ էտէր » ('Իպր. 4. 12) :

ՊՈՒՐԱՅԱ գատար արատըղլմըզ հէփ իսասէլէրի
հա'իզ օլան պիր 'այար պուճնտա պուլուրըզ : Նէ
գատար թա'միզ ը էֆքիար էթսէք , օ գատար էյի
գանի' օլաճաղըզ քի , ԳԻԹԱՊԸ ՄՈՒԳԱՏՏԵՍԻՆ , վէ
խուսուսիյլէ ԱՅՏԸ ՃԵՏԻՏԻՆ ախլագի 'ԱՅԱՐԸ ԱՍԸԼ
ԽԱՍ ՀԱԳԻԳԱԹ 'ԱՅԱՐԸ տըր . պուճըն իւզէրինտէ Ալ-
լահըն տամղասը վուրուլմըչ տըր :

Էվվէլա , պիր տէֆ'ա միւլահազա էտինիզ քի

պուռ 'այար նէ' գատար 'ալի տիր : Հաթթա անըն սա''իր հէփ թա'լիմաթընը գապուլտէն իմթինա' է-տէնէր պիլէ թաստիգ էտէրլէր քի , անըն թա'լի-մաթ ը ախլագիյէսի էմսալսըզ տըր : Անըն թա'լիմ-լէրինէ , անըն հիքեայէլէրինէ , անըն թասպի'աթա թէ'ալիւ-գ էտէն քինայէլէրինէ չօղլար թարաֆըն-տան հէվալէ ի սէմ' ը ի'թիպար օլունմամը իսէ տէ , փէք աղլար վար քի անըն գաւանիյն ի ախլա-գիյէսինի ըէտտ ու ինքեար էթմէյէ ճիւր''աթ էտէ պիլսինլէր : Ֆիլհագըգա պա'զը մահէլլէրինտէ անըն թա'լիմաթ ը ախլագիյէսի պէղայէթ եիւքսէք տիր — մէսէլա , ինքեար ը նէֆա տույղուորըն՝ եէթի-չիլմէսի հէման միւմքինսիգ օլմագ տէրէճէսինտէ եիւքսէք օլմասընտան տօլայը չիքհայէթ վէ ի'թի-րաղլար պէյան օլունմագ իչիւն պիր մէյլ մէվճուտ տըր : Պիզ տէ գապուլ էտէրիզ քի , հէր քիմ օլուր-սա օլսուն , պիր քիմսէ իչիւն եալընըզ քէնտի սա'յ ու զայրէթիյլէ ինքեար ը նէֆսին տէրէճէ ի զայէ-սինէ եէթիչմէք միւմքինսիգ պիր շէյ տիր : Ֆագաթ պուռ պէօյլէ իքէն , պիզիմ էօնիւմիզէ պուռ տէրէճէ 'ալի պիր նիւմունէ ի հայաթ գօյան 'այնի Բէլամ՝ պունա հագիբգաթէն նէ վէճհլէ վասըլ օլունա պիլտիյի քէչֆիյէթինի տախի պիզէ կէօսթէրմէքտէ տիր : Պիզի գուտսիյէթէ տա'վէթ էտէն 'այնի Բէլամ՝ պիլ-ճիւմլէ թալիպ օլանլարա Րուհ իւլ Գուտսը վա'տ էտիյօր : Պիզ տէ գապուլ էտէրիզ քի 'այար եիւք-սէք , փէք եիւքսէք տիր . Ֆագաթ պուռ խուսուս՝ օլ 'այարըն տիւնեէվի օլմայըպ , սէմավի օլտըղընը իսպաթ էթմէ'զ մի : Բիմսէ տէյէմէզ քի պուռ 'ա-յարտա պէնի պէշէրին ախլագընտան պիր նիւմունէ

մէվճուտ տըր : Անըն երեքսէք 'այարը հիշ պիր թէ-
պէտտուլէ միւնթաճ վէ թապի' տէյիլ տիր : Պի-
րինճի Բօմա իմիէրաթօրը զէմանընտա՝ օլ ֆէսատը
ախլազ ճիհէթիյլէ մէշհուր օլան էյամտա Բօմա իմ-
փէրաթօրըղընա միւթէ'ալլիզ օլան պիր վիլայէթ-
տէն եանի Գուտա ի շէրիֆտէն պու տէրէճէ փաք-
լըզ իլէ զուհուր էտէն 'Ահտը ճէտիտէ պիր տէֆ'ա
պագընըզ . նա'սըլ օլույօր տա Պաղեստին կիպի
մէնպա'ի ֆէսատ ի ախլազտան պու տէրէճէ մու-
հապպէթ վէ մէրհամէթլէ , վէ ըիյաքեարլըզ վէ
միւնաֆրդլըզ իլէ միւթթասըֆ օլան քիմսէլէր ա-
րասընտան պու տէրէճէ սաֆվէթ , հագիգաթ վէ
խալիսէթլէ մէմլու պիր 'այար զուհուր էթսին : Ա-
շիքեար տըր քի պու 'այար Ալլահըն 'այարը տըր .
եօգսա պու գատար երեքսէք , փաք , վէ հազըգի
օլամազ իտի :

Պիր տէ պու 'այարըն նէ գատար գաթի'ի օլմա-
սը հագգընտա միւլահազա էտինիզ : Անըն խարիճի
վէ զահիրի շէյլէր իլէ չօզլըզ 'ալազասը եօգ տըր .
լաքին ատէմին ըուհընա նէ՝ գատար նաֆըզ տըր :
Պալատէ զիքը օլուհմըլ օլան այէթ փէք միւ'էս-
սիր սուրէթտէ պուհու իզահ էտիյօր . « Ճան իլէ
ըուհըն թագսիսինէ գատար նաֆըզ տըր : »

Ալլահըն Բէլամընը վա'զ էտէն վաի'զլէրճէ շու եա
պու քիմսէնին քէնտիլէրինէ կիտիպ շու վէճհլէ խի-
թապը քէլամ էթմէլէրի նատիրէն թէսատիւֆ էտէր
անվալտէն տէյիլ տիր . « Էֆէնտի , սիզ պու վա'զընըզը
գալէմէ ալտըղընըգտա պէնիմ հալիմի տէ նազարը
տիգգաթա ալմըլ օլմալը սընըզ : » Վա'իզ անճագ-
քիթապը աշըպ անտէ միւնտէրիճ օլան քէլամլա-

րը թէֆսիր էտէր . տիգգաթա շայան օլան ճիհէթ չուրասը տըր քի , պու քելամլար հէր քէսին զամիրի-
նէ մուվաֆըզ պուլունըյօրլար . Բէլամ' հէր քէսին
եհլըէյինտէն սէօյլէյօր : Իմտի պունտան Բէլամըն
գուվլէ ի նաֆըզէսի սապլիթ վէ աշիքեար տէյիլ մի
տիր : Տէրխաթըր էտինիզ քի Սամարիալը գատըն
գուլունըն քէնարընտա քէնտինէ իրատը քէլամ է-
տէն Զաթ հազգընտա քէնտի տօսթլարընա նէ° սէօյ-
լէտի . « Կէլինիզ , էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի պա-
նա սէօյլէյէն պիր ատէմ կէօրիւնիւզ . 'աճէպա Մէսիհ
պո'ւ մը տըր : » Անըն մուհաքէմէսի տօղլու տէյիլ
մի իտի : Վէ պու քելամլարըն ահքեամընը սատըզանէ
օլարազ մէվլըլ ի իճրայա գօյան հէր քէս կէօրէճէյի
իւզրէ , նէ զէման կէօրիւրիւզ քի պու Բէլամլար պի-
զի թէտգիզ ու թէֆթիշ վէ պիզի իմթիհան էտէրլէր ,
պիզտէքի կիզլի կիւնաշլարը մէյտանա չըգարըրլուր ,
եհլզիւլիւզտէքի մաագէլէրի պէրթարաֆ վէ թա-
պի'աթըր րուհանիյէմիզի թէշրիհ էտէրլէր , պունտան
չու խուսուս աշիքեար օլմա'զ մը քի պու քելամլար
Ալլահըն Բէլամը տըրլար : Պունտա եինէ իլահի պիր
իմզա , իլահի պիր տամզա կէօրմէյօր մը իզ :

Վէ սօնրա պու Բէլամըն նուֆուզ ու թէէ'սի-
րինէ տէ պագընըզ : Հիշ կէօրմի'ւշ վէ իշիթմի'ւշ մի
սինիզ քի պիր ատէմ , հիքմէթըր ախլապիյէյէ տա'իր
էսքի եախօտ եէնի պիր քիթապ օգուտըզտան սօն-
րա , կիւնահաւան ճիւլաս օլմազ իշիւննէ' հափմալըյը ,
տէյիւրէֆ'ը նիտա էթմիշ օլտուն : Նէ'րէտէ պուլուր
սընըզ ինսանի պիր քէլամ քի զամլրի թահրիք
էթսին , ինսանըն րուհընը հարէքէթէ կէթիրսին . վէ
փաք , մուգատտէս վէ սէմալի պիր 'էօմրիւն տար

գափուսընտան իշերի կիրմէք իշին անկերտէ պիր
'աչգ ու զայրէթ ույանաբերսն : Լաքին պու ֆի-
թապ պու իշի եիւզէրճէ վէ պինկէրճէ տէֆ'ալար
կէօրմիւշ տիւր , վէ հէր կին տախի կէօրմէքտէ
սիր : Շիւպհիօգ նիշէյէր վար տըր քի պու գուվ-
վէթտէն աւլա խապէրտար տէյիլ տիրլէր , զիրա
անը օգուսմազլար , եախօտ էօյլէ պիր սաթհի սու-
րէթտէ օգուրլար քի , քէլամ աւլա զամիրլէրինէ
թէէ"սիր էթմէզ : Լաքին զամիրէ պիր տէֆ'ա տօ-
գունըր իսէ , տէյիլ հալընըզ տօգունըր , իլլա անը
թահրիք , թէպաիլ , թէճախա էտէր վէ անը պաշգա
պիր զալիպէ տէօքէր :

Վէ նա՞սըլ օլույօր սա պէօյլէ պիր գուվվէթէ
մալիք օլույօր : Զիրա տիրի տիր : Քէլամը տիրի օ-
լան Զաթ , տա"իմա անտէ հազըր վէ մէվճուտ տէր ,
վէ « իշթէ պէն տիւնեանըն նիհայէթինէ տէյին
տա"իմ իւլ էվգաթ սիզինլէ պէրապէր իմ , » տէյօր :
Արիստօտէլին հիքմէթ ի ախլագիյէսի շայան ը միւ-
թալա'ա պիր էսէր տիր , լաքին պունլար տիրի տէ-
յիլ էօլիւ տիրլէր : Վէ զէման ը հազըր Արիստօտէլ-
լէրինին (էկէր պու նամա լայըզ օլանլար վար իսէ)
էսէրլէրի տախի թըպըր էօլիւ կիպի տիրլէր : Անլէ-
րին միւ"էլլիֆլէրի պէրհայաթ օլա պիլիլէր , լա-
քին պիլմէզլէր պիլէ քի քէնտի էսէրլէրինի օգու-
յան քիմլէր տիրլէր : Անլէր հիքմէթէ միւթէ'ալլիգ
օլան մէս"էլէլէրտէ է՜լ ու էրպապ սայըլա պիլիլ-
լէր իսէ տէ , զամիր իւզէրլնտէ պիր կէօնէ հիւքմ
ու թէէ"սիրլէրի օլամազ : Լաքին պու թա'լիմաթ ը
ախլագիյէ տիրի վէ գուվվէթլի տիրլէր : Զան կէօ-
զիւ , իման կէօգիւ իլէ պագաըղըմըգաա , պու սա-

ճիֆէլէրին էօթէսինսէ պաշգա շէյլէր կէօրիւրիւզ :
Հէփ պու սահիֆէլէր իւզէրինստէ շէօյլէ հազըլմըշ
տըր , « Իլահ ը բուշէթիմ Սէն սին : » Օ տա՛խմա եա-
զըն օլտըղը կիպի , Անըն Գէլամը տախի հազըն տըր ,
« վէ Անընհուզուրընտա զա՛խ օլմայան պիր մախուլուզ
հօզ տըր , Փագաթ հէր շէյ պիզիմ հիսապ վէրէճէյի-
միզ Զաթըն նազարընտա , իւրեան վէ աշըզ տըր : »

Շիմտի կէօրէ պիւրի իզ քի պու քէլամլար պի-
զէ նէ գատար միւնասիպ կէլմէքտէ տիրլէր : Իհհամա
մալիք օլան միւ"էլլիֆ՝ Ալլահըն քէլամընը հազըզի պիր
տիւսթուր իւլ 'ամէլ մագամընտա զիքը ու պէյան
էտիյօր , զիրա « հայյ վէ միւ"էտիւր տիր , վէ հէր
իքի աղըզը զըլըճտան քէքըն տիր , վէ ճան իլէ
բուհ վէ օյնազլար իլէ իլիյին թագսիմինէ գատար
նաֆըզ տըր , վէ գալպըն էֆքեար ու նիյէթլէրինի
թէմնիզ էտէր : » Լաքին ինսանլարըն անտէն իւրք-
տիւքլէրինին ասըլ սէպէպլէրի իշթէ պուհլար օլտը-
ղընտան , պուհտան տահա էտնա պիր 'այար պուլ-
մագ իսթէրլէր : Անլէր գալպլէրինտէքի կիզլի կիւ-
նահլարընըն մէյտահա չըգմասընտան գօրգարլար :
Անլէր իսթէմէզլէր քի ճան իլէ բուհ վէ օյնազլար
իլէ իլիյին թագսիմինէ գատար նաֆըզ օլտուհ : Ան-
լէր իշիւն անտէ զայէթ չօզ հայաթ վէ գուվվէթ
մէվճուտ տըր : Անլէր գալպը թէֆթիշ վէ բուհը
թահրիք էթմէք վատիսինտէ օլտն պիր մու'ամէլէտէն
մա'էլմէմնուհիյէ իճթինապ էտէճէքլէր իտի : Լաքին
իճթինապ էտէմէզլէր . պու կիզլի շէյլէր կիզլի տէյիլ
տիրլէր : Անլէրին ճիւմէսի Ալլահըն նազարը ալ-
թընտա տըրլար : Հէր շէյի թէֆթիշ էտէն — հէր
շէյի կէօրէն — պիր Կէօզ անլէրէ պագմագտա տըր :

Անըն նազարընտան տուր ու մէսթուր օլան հիչ
պիր մախուզ եօզ տըր : Անըն էօնիւնտէ հէր շէյ
մութլագ սուրէթտէ 'իւրեան վէ աշիքեար տըր :
Սիզ եալընըզ Օնա մէս'ուլ սընըզ : Սիզ ճէ-
միյէթ ը պէշերիյէյէ մէս'ուլ տէյիլ սինիզ : Սիզ ախ-
լագիյոււնա մէ'սուլ տէյիլ սինիզ , լաքին Ալլահա
մէս'ուլ սընըզ : Սիզ վէ պէն տիվան ը մահշէրտէ
հիսապ վերմէյէ չըգտըղըմըգտա , անճագ Ալլահըն
'այարը գապուլ օլունաճագ տըր : « Պէնիմ սէօյլէտի-
յիմ քէլամ անը սօն կիւնտէ հիւքմ էտէճէք տիր »
(Եուհ. 12. 48) :

Պու փէք միւտհիշ պիր հիւքմ տէյիլ մի : Միւտ-
հիշ տէյիլ տիր , վէ տէ օլամագ : Հիչ պիր վէճհլէ
միւտհիշ օլամագ : Օգույընըզ : Եուհաննա 12նճի
պապընտան օգույընըզ , վէ Բրիստոսըն շէֆ'աաթ-
քեարանէ տու'ասընա , Բէնտի էլէմինէ , Բէնտի էօ-
լիւմիւնէ գատար կէլինիզ : « 'Ալէյիլէրինտէ հիւքմ
էտէն քի'մ տիր . վէֆաթ էտիպ' խուսուսա գըյամ
էտէն , վէ Ալլահըն սաղընտա օլուպ' պիզիմ իչիւն
շէֆ'աաթ էտէն տախի Բրիստոս տըր » (Րօմ. 8. 34) :
Եախօա Իպրանիլէրէ օլան ըէսալէնին 4իւնճիւ պապ
վէ 12 , 13 այէթտէն պաշլայըպ օգույընըզ , վէ տէ-
վամ էտինիզ . « Իմտի պիզիմ սէմապաթա կէշմիշ
պէօյիւք Բեհահին ի Ազամըմըզ Իպնուլլահ Յիսուս
վար իքէն , իգրարը գապի թութալըմ' : Զիրա Բեա-
հին ի Ազամըմըզ գա'իֆլիքլէրիմիզէ հէմտէրտ օլմա-
ղա զայր ի միւզթէտիր տէյիլ տիր . անճագ կիւնահ-
տան պէրի օլուպ հէր խուսուստա պիզիմ կիպի
թէճրիպէ օլունմըշ տըր » ('Իպր. 4. 14, 15) : Օ-
գալպիմիզտէ օլան հէր շէրր ու ֆէսատը պիլիր իսէ

տէ , իղվայա գարշը գոյամայրպ տուչար ը զաֆլէթ օ-
լաճաղըմըզը տախի պիլիր : Վէ պու զաֆլէթ վէ զա'ա-
ֆիյէթիմիզի պիլտիյինտէն , պիզէ աճըր վէ թէրահ-
հիւմ էտէր : Օ պիզի ճանտան սէվէր , վէ հէր հա-
լիմիզէ 'անսամիւմ իշթիրաք ը հիսս էտէր : Անըն նա-
զարը գալպիմիզին տէրինլիյինէ նուֆուզ էտէր , տէ-
յիլ քի պիզի հիւքմ էթմէք — պիզի հէլաքա մահ-
քիւմ էթմէք — իշիւն , իլլա պիզի կիւնանտան խէ-
լաս էյլէմէք իշիւն : Նէզաքէթլի վէ տիւնիւվազ պիր
թապիպէ տիր քի պիզտէն եիւրէքլէրիմիզի վէ զա-
միրլէրիմիզի աչմագ թալէպ օլունըյօր :

Որիւհանգա վէ միւթալա'ամըզա էսաս իթթիխազ
էթմիշ օլտըղը 'ըզ պու բուհանի մէս'էլէ հագգընտա ,
պիզտէն հէր պիրիմիզ իշիւն աչըգ օլան իքի մէսլէք
մէվճուտ տըր քի , պիզտէն հէր պիրիմիզ հագիդա-
թէն ես պիրինէ վէ ես տիկէրինէ սալիք օլաճագ
տըր : Պիրինճիսի տահա գօլայ տըր : Պու մէսլէք
ճարի օլան վէ հէր քէսին միզաճընա մուվաֆըզ
պուլունան էսնա 'սյարլարտան պիրինի տիւսթուր
իւլ 'ամէլ իթթիխազ էթմէք տիր : Պու մէսլէքէ
սիւլիւք էթմէքլէ , ինտան պիր միւտտէթ գատար ,
պէլքի պիւթիւն միւտտէթ ը 'էօմրիւնտէ , փէք զի-
յատէ լահաթ վէ բէֆահ ը հալ իլէ եաշայա պիլիր :
Օ հայաթընըն սօնընա գատար եախօս սօնընա փէք
եազըն պիր վագըթա գատար իսթիրահաթ ը զա-
միր իլէ իշինի ույտուրա պիլիր : Լաքին ուղու-
րընտա սարֆ ը զայրէթ էտէճէք օլտըղը Զաթըն
հուզուրընա չըգտըղընտա , օ զէման նէ' եսփաճագ
տըր : Իմտի օլույանլարըմըզտան պու մէսլէքի ին-
թիխապ էթմէմէլէրինի քէմալ ը ճիստիյէթլէ թէ-

մէննի վէ ըէճա էտէրիզ , զիրա պու մէսլէքին սո-
նու էպէտի խարապիյէթ տիր :

Ասըլ լազըմ իւլ իթթիխազ օլան մէսլէք՝ օ պիր
մէսլէք տիր : Պու մէսլէք ֆիլվազը՝ չիմաի չօգ կիւճ
տիր : Ինսանլարը պու մէսլէյէ գըլավուզլայան գա-
փու տար վէ եօլ սըզընթըլը տըր . լաքին պու տար
գափու վէ սըզընթըլը եօլ ինսանը եէշիլ չիմէնլիք-
լէրէ վէ սաքին սուլարա վէ սօն սօնընա 'ալի եէր-
լէրտէ վէ թէփէլէրէ գըլավուզլարլար : Պու մէս-
լէքէ սալիք օլմագ՝ Ալլահըն Քէլամընը քէմալը իս-
թիգամէթ իւզրէ պիզէ 'այար մագամընտա թութ-
մագ տիմէք տիր : Պինապէրին գօ՝ պու մէսլէք զա-
միրիմիզէ սէրպէսթճէ վէ էյիճէ եանաշսըն . գօ՝ գալ-
պին էֆքեար ու նիյէթլէրինէ նուֆուզ էյլէսին : Օ
զէման պէօյիւք Քեհանի ի Ա'զամա , Անըն կիւնահ-
լարըմըզ իչիւն քէֆարէթինէ , վէ պիզի կիւնահ-
տան խէլաս էթմէք իչիւն եարտըմ օլմագ իւզրէ
Անըն շէֆա'աթ վէ թէվաասիւթիւնէ միւհթամ օլ-
տըղըմըզ կէօրէճէյիզ , Չօգ տէֆ'ա ինթիյամ վագ-
թինտէ պիզէ 'աֆվ իչիւն մէրհամէթ վէ պիզէ եար-
տըմ իչիւն 'ինայէթ թալէպ վէ իսթիրհամ էթմէք
իւզրէ քէնտիմիզի 'ինայէթ Թախթընըն հուզուրըն-
տա պուլուրըզ : Այարըն պու տէրէճէ հիւքսէք օլտը-
ղընտան վէ հայաթըմըզըն պու 'այարըն գաթ գաթ
մատուհընտա պուլուհընտըղընտան տօլայը չօգ լաքին
տէֆ'ա եէ''ս ու ֆիւթուրա տիւհար օլա պիլիրիզ .
Բապպըմըզըն պիզի հիչ պիր վէճհլէ նագարտան տիւ-
չիւրմէյէճէյինի , վէ պիզի քէնտի Բուհ իւլ Գուտուր-
ըն տէլալէթիյէ հայաթը րուհանիյէտէ իլէրիյէ վէ
եօգարըյա տօղրու թէրագըզ վէ թէրէֆֆիւ'է պիւ-

Ֆրիլ հարտըմ էտէճէյինի նազարը թէէ՛ մմիւլէ ա-
լարագ, միւթէսէլլի օլաճաղըզ. վէ նիհայէթ իւլ էմը
պիզտէն հիսապ սօրաճապ օլան Ձաթըն հուզուրընա
չըզտըղըմըզտա, գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպիմիզ
պուլունմայաճագ տըր, զիրա Քէնտի Քէլամընը պի-
զէ ըէհնիւմա, Քէնտի Օղլունը պիզէ ինէլասքեար,
Քէնտի գուտսիյէթ վէ քէմալընը պիզիմ սիյրէթ վէ
հայաթըմըզըն քէսպ ի քէմալ էթմէսինէ պիր նիւ-
մունէ ի իպրէթ իթթիխագ էթմիչ օլաճաղըզ: Օ զէ-
ման մէսէրրէթը ը 'ազիմէ իլէ կէօրէճէյիզ քի «Քրիս-
տոս Յիսուստա օլուպ» թէնճէ տէյիլ, անճագ բուհճա
սիւլիւք էտէսլէր 'ալէյհինտէ շիմտի հիչ պիր հիւքմ
եօզ տըր:» Օ զէման պիզ տէ անլայսճաղըզ քի
'իպն Ուլլահ Յիսուս՝ կէօզլէրի մուհապպէթ վէ շէ-
ֆազաթլէ փարլամագտա կիւնահտան խէլաս էթ-
մէք իչիւն գօլլարընը աչմըչ օլարապ պէքլէմէքտէ ի-
քէն, եիւրէքլէրիմիզի թէմամիյէ թէֆթիչ էթտիր-
մէք, հայաթ վէ սիյրէթիմիզի քէմալիյլէ 'այարա
վուրտըրմագ՝ նէ՝ գատար միւպարէք պիր շէյ տիր:
Էվվէթ, իպն Ուլլահ Յիսուսըն ինճիլինին նու-
րընտա «Իլահը բույէթիմ սէն սին» միւլահագասը՝
իսթիրահաթը ը հալ վէ ֆէրաղը պալէ պա'իս օլան
պիր միւլահագա տըր:

